

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

ในบทนี้จะเสนอรายละเอียดครอบคลุมเรื่องวัตถุประสงค์ของการวิจัย วิธีการดำเนินการวิจัยและขั้นตอนต่าง ๆ ในการดำเนินการวิจัย ดังต่อไปนี้

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาการวางแผนพัฒนาการศึกษาของเทศบาลที่ได้รับรางวัลเทศบาลที่จัดการศึกษาและส่งเสริมกิจกรรมเด็ก เยาวชนดีเด่น

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีขั้นตอนของการดำเนินการวิจัย ดังต่อไปนี้

1. ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี เกี่ยวกับหลักการและแนวคิดเกี่ยวกับการวางแผนโดยทั่วไป ศึกษาเรื่องการวางแผนพัฒนาการศึกษาของเทศบาล และศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2. กำหนดกรอบแนวคิดเพื่อการวิจัย

3. สร้างเครื่องมือสำหรับการวิจัย

4. เก็บรวบรวมข้อมูล

5. วิเคราะห์และนำเสนอข้อมูลเป็นรายการในแต่ละเทศบาล

รายละเอียดของขั้นตอนต่าง ๆ ในการดำเนินการวิจัย มีดังต่อไปนี้

1. การศึกษาแนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับหลักการและแนวคิดเกี่ยวกับการวางแผน โดยทั่วไป ศึกษาทางด้านการศึกษาของเทศบาลและศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อประมวลเป็นความรู้พื้นฐาน และใช้ความรู้ที่ได้จากการศึกษามากำหนดประเด็นเบื้องต้นเป็นกรอบแนวคิด เพื่อวิจัยในขั้นต่อไป

2. กำหนดกรอบแนวคิดเพื่อการวิจัย ผู้วิจัยศึกษาแนวคิดและทฤษฎีต่าง ๆ แล้วจึงนำมาเป็นกรอบแนวคิดของการวิจัยในครั้งนี้ ซึ่งครอบคลุมประเด็นสำคัญ ๆ คือ

- 1) การจัดองค์การบริหารและการวางแผนพัฒนาการศึกษาของเทศบาล
- 2) การเตรียมจัดทำแผน
- 3) การจัดทำแผน
- 4) การปฏิบัติตามแผน
- 5) การควบคุมติดตามและประเมินผล
- 6) การทบทวนปรับแผนหรือจัดทำแผนใหม่
- 7) ปัญหาของการวางแผนพัฒนาการศึกษาของเทศบาล

3. การสร้างเครื่องมือสำหรับการวิจัย ผู้วิจัยนำกรอบแนวคิดตามข้อ 2 ไปสร้างเครื่องมือสำหรับการวิจัยตามตารางกำกับการจัดเก็บรวบรวมข้อมูลพื้นฐานดังต่อไปนี้

ตารางที่ 1 ตารางกำกับการจัดเก็บข้อมูล

ผู้ให้สัมภาษณ์	รายการ	เครื่องมือ
ปลัดเทศบาล	บทบาทหน้าที่ประธานคณะกรรมการจัดทำแผน องค์การวางแผนพัฒนาการศึกษาของเทศบาล การปรับปรุงในขั้นการเตรียมจัดทำแผน การจัดทำแผน การปฏิบัติตามแผน การควบคุมติดตามและประเมินผล แผนพัฒนาการศึกษาของเทศบาล	แบบสัมภาษณ์
ผู้อำนวยการหรือ หัวหน้ากองการศึกษา	โครงสร้างองค์การบริหารของเทศบาล โครงสร้างองค์การบริหารการศึกษาของเทศบาล โครงสร้างองค์การวางแผนพัฒนาการศึกษาของ เทศบาล การเตรียมจัดทำแผน	แบบสัมภาษณ์และ แบบศึกษาเอกสาร

ผู้ให้สัมภาษณ์	รายการ	เครื่องมือ
<p>อนุกรมสาขาหรือผู้จัดทำแผนพัฒนาการศึกษาของเทศบาล</p>	<p>การจัดทำแผน การปฏิบัติตามแผน การควบคุมติดตามและประเมินผล การทบทวนปรับแผนหรือจัดทำแผนใหม่ ปัญหาของการวางแผนพัฒนาการศึกษาของเทศบาล</p> <p>การเตรียมจัดทำแผน การจัดทำแผน ปัญหาของการวางแผนพัฒนาการศึกษาของเทศบาล</p>	<p>แบบสัมภาษณ์และแบบศึกษาเอกสาร</p>
<p>เจ้าหน้าที่วิเคราะห์นโยบายและแผน</p>	<p>โครงสร้างองค์การบริหารของเทศบาล โครงสร้างองค์การวางแผนพัฒนาการศึกษาของเทศบาล บทบาทหน้าที่ในการประสานงานการวางแผนพัฒนาการศึกษาของเทศบาล การเตรียมจัดทำแผน การจัดทำแผน ปัญหาของการวางแผนพัฒนาการศึกษาของเทศบาล</p>	<p>แบบสัมภาษณ์และแบบศึกษาเอกสาร</p>

เครื่องมือประกอบด้วย แบบสัมภาษณ์และแบบศึกษาเอกสาร สำหรับแบบนำสัมภาษณ์นั้น ประกอบด้วย แบบสัมภาษณ์ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ให้สัมภาษณ์ ซึ่งรวบรวมข้อมูลรายการต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับผู้ให้สัมภาษณ์ และแบบสัมภาษณ์ข้อมูลเกี่ยวกับงานด้านการวางแผนพัฒนาการศึกษาของเทศบาล เป็นคำถามแบบมีโครงสร้าง (Structure Interview) ชนิดไม่กำหนดคำตอบ ซึ่งครอบคลุมประเด็นที่กำหนดไว้ตามกรอบแนวคิดเพื่อการวิจัย

ส่วนแบบศึกษาเอกสารนั้น สร้างขึ้นเพื่อวิเคราะห์เอกสารเกี่ยวกับการวางแผนพัฒนาการศึกษาของเทศบาล ซึ่งป็นเอกสารที่ใช้ในการวางแผนพัฒนาเทศบาลที่ได้รับจากสำนักพัฒนาเมือง กองวิชาการและแผนงานหรือสำนักบริหารการศึกษาท้องถิ่น กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย เช่น คำแนะนำการจัดทำแผนพัฒนาเทศบาล คู่มือการวางแผนพัฒนาเทศบาล สำหรับเอกสารที่เกี่ยวข้องกับแผนงานพัฒนาการศึกษาที่เทศบาลจัดทำขึ้น เช่น แผนพัฒนาระยะยาว 15 ปี แผนพัฒนาระยะปานกลาง 5 ปี (พ.ศ.2535-2539) แผนพัฒนาประจำปี (พ.ศ.2536) และแผนปฏิบัติการประจำปี และเอกสารอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการวางแผนพัฒนาการศึกษาของเทศบาล เช่น คำสั่ง/ประกาศของเทศบาล รายงานการประชุมต่าง ๆ เป็นต้น โดยแบบศึกษาเอกสารจะครอบคลุมประเด็นที่กำหนดไว้ตามกรอบแนวคิดของการวิจัย

4. ในการสร้างแบบสัมภาษณ์นั้น ผู้วิจัยได้นำแบบสัมภาษณ์ที่สร้างขึ้นตามกรอบแนวคิดเพื่อการวิจัย ไปปรึกษากับอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อขอรับคำแนะนำแล้วแก้ไขปรับปรุงให้เหมาะสมกับการสัมภาษณ์ แล้วนำแบบสัมภาษณ์ไปทดลองขึ้นต้นที่เทศบาลเมืองนนทบุรี เมื่อวันที่ 20-23 มกราคม 2537 หลังจากนั้นจึงนำผลการทดลองมาปรับปรุงข้อความอีกครั้งหนึ่ง โดยปรึกษาเพื่อขอรับคำแนะนำในการปรับปรุงตรวจสอบเครื่องมือจากอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์อีกครั้งหนึ่งจนได้เครื่องมือฉบับสมบูรณ์ เพื่อใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากภาคสนามจริงในการวิจัยต่อไป

5. การเก็บรวบรวมข้อมูล ในการเก็บรวบรวมข้อมูลสำหรับการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยเดินทางไปเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเองทุกเทศบาล จนครบ 14 เทศบาลตามกำหนดดังนี้

8-11	กุมภาพันธ์ 2537	เทศบาลตำบลศรีราชา	เทศบาลเมืองพนัสนิคม
14-16	กุมภาพันธ์ 2537	เทศบาลนครเชียงใหม่	
7-10	มีนาคม 2537	เทศบาลเมืองขอนแก่น	เทศบาลตำบลเมืองพล
15-17	มีนาคม 2537	เทศบาลตำบลสะพานหิน	เทศบาลเมืองบางมูลมด
18-19	มีนาคม 2537	เทศบาลเมืองอุดรดิตต์	
21-22	มีนาคม 2537	เทศบาลเมืองเพชรบุรี	เทศบาลตำบลชะอำ
23-24	มีนาคม 2537	เทศบาลตำบลอรัญญูประเทศ	
28-29	มีนาคม 2537	เทศบาลเมืองนครราชสีมา	เทศบาลเมืองชัยภูมิ
30-31	มีนาคม 2537	เทศบาลเมืองหาดใหญ่	

6. การวิเคราะห์และนำเสนอผลการวิจัย ผู้วิจัยนำข้อมูลที่เก็บรวบรวมได้ทั้งหมด จากเทศบาลทั้ง 14 แห่ง นำมาวิเคราะห์ในทศประเด็น ตามกรอบแนวคิดของการวิจัย โดย แยกเนื้อหา แสดงขั้นตอนวิธีการและปัญหา แล้วจัดทำรายงานเป็นรายกรณี (Case Report) จนครบทั้ง 14 เทศบาล

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย